

Myeloma multiplex

A mielóma, a csontvelő daganatos betegsége az egészséges csontvelőben is jelen lévő plazmasejtek elfajulásával jön létre. A mai gyógyszerekkel elérhető hosszú tünetmentesség általában nem jelent végleges gyógyulást. A betegeknek tanácsos keresniük vagy kihasználniuk a klinikai vizsgálatban való részvétel lehetőségét.

A plazmasejtek az immunrendszer vegyi fegyverekkel felszerelt „katonái”, feladatuk az antitestek (immunglobulinok) termelése. Mielómában csak egyfajta immunglobulin képződik kiugró mennyiségben egy bizonyos plazmasejt klón felszaporodása miatt. A kóros mennyiségben termelődő immunglobulin mennyisége a vérben mérhető. Ennek az immunglobulinnak, az ún. paraproteinnek nagy jelentősége van a betegség követése során és a kezelésre adott válasz le mérésénél.

A betegek egy részének vérében a komplett immunglobulin molekula mellett szabad könnyűlánc is jelen van, vagy csak az képződik kóros mennyiségben. A szabad könnyűlánc káros a vesére, veseelégtelenséget okozhat.

A mielómának sokféle tünete lehet. A leggyakoribbak: csontfájdalom, fáradtság, vérszegénység, fertőzések (pl. tüdőgyulladás, vizeletfertőzés, övsömör) és a veseműködés romlása.

A betegség beszövi a csontvelőt, meggyengíti a csont szerkezetét, súlyos csontritkulást okoz. Gócosan növekedve képes a csont teljes felszívására is. A diagnózis felállításakor nemcsak

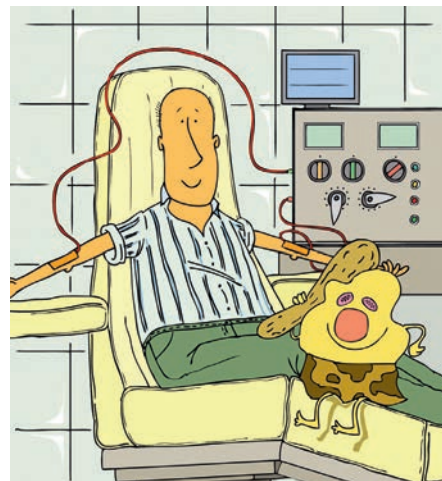
a fájdalmas pontokat, hanem a csontrendszer többi, gyakran érintett részét (koponya, gerinc, mellkas, medence, csípő, váll) is fontos megröntgenezni – vagy CT-vel, MRI-vel vizsgálni.

A mielóma kezelése

Az utóbbi évtizedben számos új kezelést vált elérhetővé, nagyban javultak a betegek életkilátásai. A kezelés megállítja a betegség előrehaladását, visszafejleszti a tüneteket, rendbe hozza a vérképet, lehetővé teszi az esetleges csonttörések gyógyulását. Hazánkban jelenleg a mielómás betegek nem könnyen jutnak hozzá a legkorszerűbb gyógyszeres kezelésekhöz, ezért is érdemes (kezelőorvosuk révén) tájékozódniuk az új gyógyszerek klinikai vizsgálatában való részvétel lehetőségéről. A kezelés a betegség átmeneti visszahúzódásához vezet, és általában halasztható addig, amíg valamilyen tünet nem teszi azt szükségessé; az orvos 1-2 havonta ellenőrzi a betegség alakulását. A kezelést indokolhatja a fájdalom, a vérszegénység, a vér magas kalciumszintje és a veseműködés romlása.

Amíg aktív kezelésre nincs szükség, fájdalomcsillapítók vagy csontpusztulást gátló biszfoszfonátok adhatók. Utóbbiak fő mellékhatása az állkapocsgyulladás, mely leginkább foghúzást követően jelentkezik, de önmagától is előfordulhat. Fontos a rendszeres fogászati ellenőrzés és hogy a fogász tudjon róla, ha a betege ilyen készítményt szed.

Ha aktív kezelésre van szükség, lényeges, hogy a gyógyszer-kombináció-

Az ún. autológ őssejt-transzplantációhoz szükséges saját őssejtek kinyerése türelmet kíván a betegtől, de nem megterhelőbb, mint pl. egy művesekezéles

nak része legyen valamelyik „új szer”: a bortezomib, a thalidomid vagy a lenalidomid. Ezek a klasszikus kemoterápiás szereknél sokkal hatásosabbak, és kevesebb a mellékhatásuk. A kezelések szakrendelésen történnek, 4–5 hónapig tartanak. Minden ciklus előtt ellenőrzik a beteget a szakambulancián, a vérvizsgálat mutatja a kezelésre adott választ, utalhat a szövődményekre.

A kemoterápia fő mellékhatása az elégtelen immunvédekezés miatt kialakuló fertőzés. Fertőzés, vérzés esetén azonnal orvoshoz kell fordulni! A 65–70 évesnél fiatalabb mielómás betegek standard kezelésének része az őssejt-transzplantáció, általában a korábban a vérből legyűjtött saját őssejtekkel, amelyeket nagy dózisu melphalan-kezelést követően kap vissza a beteg. A transzplantáció célja a tartós betegségmentesség.

Dr. Varga Gergely

Ha az Önt érdeklő kérdésre nem talált választ, keresse fel bizalommal a Magyar Onkohematológiai Betegekért Alapítványt (MOHA). Honlapjukról a betegtájékoztató részletesebb formája is letölthető. Székhely: 1155 Bp., Litva utca 24.; telefon: +36-20/439-8645; honlap: onkohemat.hu; e-mail: moha@onkohemat.hu.

Ez a tájékoztató nem helyettesíti az orvosi kezelést. A betegek számára készített másolatoktól eltekintve felhasználása csak a kiadó írásos hozzájárulása nyomán engedélyezett.